

Коментарі
Київського національного університету імені Тараса Шевченка щодо звіту експертної групи
 про результати акредитаційної експертизи освітньо-наукової програми
25155 – Геоморфологія та палеогеографія
 рівень вищої освіти: магістр, спеціальність 106 – Географія

Співпраця з експертною групою була змістовною й продуктивною. Ми вдячні експертам за ґрунтовні обговорення, слушні пропозиції та відзначені сильні сторони ОНП Геоморфологія та палеогеографія. Рекомендації слугуватимуть покращенню реалізації ОНП та її подальшому вдосконаленню у відповідності до цілей ОНП. Водночас ми не погоджуємося із певними зауваженнями, які зроблені експертною групою за результатами експертизи ОНП.

Критерій	Звіт ЕГ	Коментар
<p>Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми</p>	<p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1. ЕГ відзначає повну відповідність усіх під критеріїв в рамках критерію 1. Цілі ОНП та ПРН визначаються з урахуванням Стандарту ВО, Стратегії КНУТШ, очікувань та потреб здобувачів, а також роботодавців, що засвідчено на відповідних зустрічах. Це також засвідчено документально з прикладами наведеними у під критерії 1.2. Дана ОНП має чітко виражений галузевий та регіональний контекст, приклади охарактеризовані у під критерії 1.3. Сильною стороною в рамках даного критерію є набір ОК, що мають фундаментальний характер в галузі геоморфології та палеогеографії.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1. Слабкою стороною у контексті даного критерію ЕГ вважає слабку залученість приватного сектору економіки, адже згадані у матеріалі справи та присутні на відповідних зустрічах стейкхолдери це представники установ державної форми власності. Рекомендація: при повторному перегляді ОНП залучити представників бізнесу до обговорення з метою ширшого розкриття можливостей даної ОНП (проходження практики та подальше працевлаштування випускників в т.ч. в приватних компаніях)</p> <p>Заявлена у звіті про СО унікальність програми виглядає непереконливо, адже результати навчання визначаються відповідним Стандартом ВО, а окремі елементи змістовного наповнення є традиційними для ОП магістерського</p>	<p>Дякуємо за оцінку. Просимо врахувати наступні коментарі.</p> <p>1. Щодо «слабкої залученості приватного сектору». Гарант програми працює в цьому напрямку, однак ми маємо, як і відзначає ЕГ, програму фундаментального спрямування з геоморфології та палеогеографії. Фахівці такого спрямування потрібні переважно в потужних дослідницьких інституціях, а таких в приватному секторі економіки України на жаль наразі дуже мало. Для реалізації цілей ОНП залучались стейкхолдери з громадського сектору, про що вказано у звіті самооцінки.</p> <p>2. Рекомендацією «обґрунтувати унікальність даної ОНП виходячи із залучення результатів міжнародної діяльності групи забезпечення та НПП загалом в дану ОНП» у відомостях самооцінювання - гарант і робоча група програми безумовно скористаються в майбутньому, тим більш що така програма є єдиною в Україні.</p>

Критерій	Звіт ЕГ	Коментар
	<p>рівня. Рекомендація: на найближчому засіданні групи забезпечення ОП обґрунтувати унікальність даної ОНП виходячи із залучення результатів міжнародної діяльності групи забезпечення та НПП загалом в дану ОНП.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 1. Рівень В Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1. Загалом ОП має повну відповідність за підкритеріями: 1.1, 1.3 та 1.4. Незначні слабкі сторони простежуються за підкритерієм 1.2, а саме потребує удосконалення процедура опитування та інтерактиву зі стейкхолдерами та роботодавцями. Однак, на думку ЕГ, ці недоліки є несуттєвими і можуть бути виправлені в швидкому часі. Тому ЕГ вважає, що критерій 1 цілком відповідає рівню відповідності В.</p>	
<p>Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми</p>	<p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2. Видимі переваги (сильні сторони) за критерієм 2 відсутні. Зміст ОНП «Геоморфологія та палеогеографія» в цілому відповідає предметній області спеціальності 106 Географія (підкритерій 2.3). Відповідний рівень поінформованості здобувачів вищої освіти щодо вільного вибору навчальних дисциплін з чітким, регламентованим алгоритмом дій (підкритерій 2.4). Організовано методично вивірене забезпечення проведення практик (виробничої, асистентської та науково-дослідницького практикуму) (підкритерій 2.5). Дотримано законодавство, щодо обсягу ОНП (підкритерій 2.1), розподілу на обов'язкові та вибіркові компоненти, щотижневого аудиторного навантаження, кількості контрольних заходів в межах семестру (підкритерій 2.8).</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2. Слабкою стороною критерію 2, на думку ЕГ, є форма побудови і наповнення структурно-логічної схеми.</p> <p>Рекомендуємо до початку наступного навчального року ОК у структурно-логічній схемі організувати по семестрах. У структурно-логічній схемі індивідуальними блоками виділити обов'язкові ОК і встановити логічні послідовності (зв'язки) з вибірковими ОК або їхніми блоками, для формування цілісної картини й кращої орієнтації під час вибору цих дисциплін (як вони доповнюють/продовжують обов'язкові ОК) здобувачами вищої освіти</p>	<p>Дякуємо за оцінку. Водночас маємо застереження щодо визначених слабких сторін.</p> <p>1. Ми не можемо погодитись із рекомендацією «ОК у структурно-логічній схемі організувати по семестрах» - СЛС встановлює сутнісні вимоги щодо послідовності сичення дисциплін, а конкретний розподіл по семестрах визначається, з врахуванням інших факторів, уже у навчальному плані. Внесення розподілу по семестрах до СЛС унеможливить оперативне адміністрування програми, адже опис хорошої програми має діяти без змін до 5 років, навчальний же план можна змінювати щороку.</p> <p>Незрозуміло чому ЕГ вважає відсутність поділу ОК за семестрами в описі ОП слабкою стороною програми.</p> <p>2. Рекомендацію «реалізації окремих програмних результатів (ПР5) як-от в ОК17 «Кваліфікаційна робота магістра»» ми вважаємо слушною і розглянемо при підготовці нової редакції програми.</p>

Критерій	Звіт ЕГ	Коментар
	<p>(підкритерій 2.2).</p> <p>Рекомендуємо до наступного перегляду ОНП розглянути можливість реалізації окремих програмних результатів (ПР5) як-от в ОК17 «Кваліфікаційна робота магістра» (підкритерій 2.5).</p> <p>Рівень відповідності Критерію 2. Рівень В Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2. ОНП «Геоморфологія та палеогеографія» відповідає Критерію 2: зміст освітньої програми перебуває в парадигмі предметної області спеціальності 106 Географія; структура освітньої програми дозволяє реалізувати формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачами; обсяг освітньої програми та її освітніх компонентів цілком відбиває фактичне навантаження здобувачів і є відповідним для досягнення цілей і програмних результатів навчання. Зафіксовані недоліки провадження освітньої діяльності за ОНП (підкритерій 2.2, 2.5) не є істотними і жодним чином не впливають на її якість. Всі вони можуть бути усунуті в короткі терміни (черговому перегляді ОНП). Експертною групою зроблено висновок про відповідність ОНП, за даним критерієм, рівню В.</p>	
<p>Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання</p>	<p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3. Сильними сторонами ОП у контексті Критерію 3. ЕГ відзначає повну відповідність усіх під критеріїв в рамках критерію 3. Виражених сильних сторін у контексті критерію 3 виокремлено не було. Гнучкість управління навчальним процесом (в тому числі коригування правил вступу та організації навчання) є позитивною практикою, яка враховує нормативно-правові документи МОН України та суспільно-політичну ситуацію. Наприклад, своєчасно розроблений чіткий та зрозумілий коефіцієнтний принцип, за яким розраховується загальний бал для вступу на освітню програму.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3. В рамках даного критерію ЕГ рекомендує з наступного н.р. покращити академічну мобільність в т.ч. через функціонуючий в ЗВО проєкт віртуальної академічної мобільності NICE https://mobility.knu.ua/?p=3235. Це на думку ЕГ, допоможе розширити різного роду фахові компетентності та soft skills здобувачів.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 3.</p>	<p>Дякуємо за рекомендацію</p>

Критерій	Звіт ЕГ	Коментар
	<p>Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.</p> <p>Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, а також враховують особливості самої освітньої програми, таким чином є повна відповідність за підкритеріями 3.1. та 3.2. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти та у неформальній освіті, які за даною програмою не застосовувалися, але про можливість їх реалізації здобувачі знають. При аналізі ОНП за даним критерієм ЕГ констатує повну узгодженість підкритеріїв, але разом з тим відсутні позитивні практики, які мають взірцевий та/або інноваційний характер в рамках цього критерію. Таким чином, ЕГ встановила рівень відповідності за даним критерієм – В.</p>	
<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою</p>	<p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.</p> <p>Позитивними практиками ОНП «Геоморфологія та палеогеографія» є використання цілої низки польових (експедиційних) методів і прийомів збору, обробки й аналізу емпіричних даних, що істотно підсилюють їхню практичну підготовку. Їх здобувачі освіти опановують під час участі в наукових й освітніх проєктах, наукових школах, в т. ч. і закордонних (Міжнародна Літня школа карсту та спелеології 2023) (підкритерій 4.3); використання науково-педагогічними працівниками сучасних педагогічних, методичних і наукових практик для оновлення змісту РПНД, спрямованих на посилення наукової компоненти ОНП, адаптованих і трансформованих через власний досвід під час закордонних стажувань. Така практика підтверджується науковими публікаціями НПП (науковими статтями, монографіями, навчальними посібниками тощо), включеними до списку навчально-методичного забезпечення в РПНД (підкритерій 4.4). Поєднання навчання і наукових досліджень з впровадженням результатів науково-дослідної роботи викладачів і здобувачів в освітній процес виражена активною участю, насамперед викладачів, у міжнародних наукових, дослідницьких проєктах, грантових програмах і стажуваннях, що виражається в публікаційній активності в т. ч. і тій, що спрямована на збагачення бази навчально-методичного забезпечення ОНП «Геоморфологія та палеогеографія» (підкритерій 4.3, 4.5).</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.</p> <p>Слабкими сторонами є: формалізований перелік методів навчання в окремих ОК (підкритерій 4.1). Рекомендуємо розширити до початку наступного навчального року спектр форм і методів на тих ОК, де ряд методів обмежується</p>	<p>Дякуємо за оцінку. Водночас зазначаємо що використання стандартних форм навчання не може, за визначенням, вважатися недоліком чи слабкою стороною. Так само як і слабкою стороною не може бути «формалізований перелік».</p> <p>Рекомендація <i>«посилити співпрацю із колегами з інших країн, використати можливості їх залучення до освітнього процесу на даній ОНП»</i> частково суперечить висновку про сильні сторони ОНП за цим критерієм та критерієм 6: <i>«Поєднання навчання і наукових досліджень з впровадженням результатів науково-дослідної роботи викладачів і здобувачів в освітній процес виражена активною участю, насамперед викладачів, у міжнародних наукових, дослідницьких проєктах, грантових програмах і стажуваннях, що виражається в публікаційній активності в т. ч. і тій, що спрямована на збагачення бази навчально-методичного забезпечення ОНП».</i></p>

Критерій	Звіт ЕГ	Коментар
	<p>стандартними формами, наприклад лекції, семінарські заняття, самостійна робота; незначна участь в освітньому процесі колег з інших країн, які могли б в якості бінарних, чи гостьових лекцій збагатити ті ОК, які спрямовані насамперед на практичну діяльність, передовим досвідом і практикою.</p> <p>Рекомендуємо в наступному навчальному році посилити співпрацю із колегами з інших країн, використати можливості їх залучення до освітнього процесу на даній ОНП (підкритерій 4.5).</p> <p>Рівень відповідності Критерію 4. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4. Форми і методи навчання і викладання на ОНП «Геоморфологія та палеогеографія» загалом сприяють реалізації заявлених у програмі цілей та досягненню програмних результатів навчання, відповідають положенням студентоцентрованого підходу (підкритерій 4.1). Здобувачам вищої освіти надається вичерпна інформація про цілі, зміст та програмні результати навчання в зручній формі у визначеній рубриці сайту географічного факультету (підкритерій 4.2). Відбувається активне поєднання навчання і наукових досліджень з впровадженням результатів науково-дослідної роботи викладачів і здобувачів (рідше) в освітній процес (підкритерій 4.3). Зафіксовані недоліки не є суттєвими, не впливають на якість освітньо-наукової програми і можуть бути усунуті за короткий термін.</p> <p>Експертною групою зроблено висновок про відповідність ОНП, за даним критерієм, рівню В.</p>	
<p>Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність</p>	<p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5. Сильних сторін та позитивних практик не виявлено.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5. В рамках даного критерію слабких сторін не виявлено.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 5. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5. ОНП та освітня діяльність загалом відповідають Критерію 5. У ЗВО розроблена потужна нормативно-правова база що регулює контрольні заходи та критерії оцінювання, яка дозволяє встановити результати навчання досягнуті здобувачами вищої освіти. У РНП у доступній формі подана інформація про всі</p>	

<i>Критерій</i>	<i>Звіт ЕГ</i>	<i>Коментар</i>
	<p>види робіт та форми їх контролю. ЗВО активно використовує веб-ресурси Zoom під час освітнього процесу. Освітня діяльність загалом відповідає Критерію 5, але разом з тим не містить інноваційні та/або взірцеві практики в рамках критерію 5.</p> <p>Рівень відповідності за даним критерієм - В</p>	
<p>Критерій 6. Людські ресурси</p>	<p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6. На основі аналізу звіту про СО, додаткових документів, інформації на сайті факультету та зустрічами під час проведення акредитації ЕГ констатує повну відповідність усім підкритеріям в рамках даного критерію. Сильною стороною та взірцевою практикою даного критерію є НПП який задіяний у формуванні та реалізації цієї ОНП. Це провідні українські вчені та освітяни в галузі геоморфології та палеогеографії, які відомі поза межами України та представляють одну з наукових шкіл КНУТШ. Позитивними практиками взірцевого характеру в рамках даного критерію є спільна робота НПП та роботодавців при створенні навчальних посібників які використовуються при викладанні, а також залучення відомих світових вчених в галузі до гостьових лекцій. Це на думку ЕГ значно допомагає здобувачам у їх професійному становленні.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6. За даним критерієм, на основі аналізу ОНП, ЕГ констатує відсутність слабких сторін та недоліків.</p> <p>В якості рекомендацій за даним критерієм ЕГ пропонує з наступного навчального більш активно залучати іноземних вчених до лекцій в рамках даної ОНП, що посилить інтернаціоналізацію даної ОНП. Це можна реалізувати через застосування наявних договорів про міжнародну співпрацю та особистісних зв'язках НПП.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 6. Рівень А</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6. Професійна та академічна кваліфікація викладачів задіяних до реалізації ОНП має зразковий характер, це відомі в Україні та Світі фахові науковці та викладачі, результати досліджень яких публікуються у найбільш рейтингових міжнародних наукових журналах. Спільна робота НПП та роботодавців над навчальними посібниками, а також залучення іноземних фахівців до</p>	<p>Дякуємо за рекомендацію, вона відповідає практиці програми.</p>

<i>Критерій</i>	<i>Звіт ЕГ</i>	<i>Коментар</i>
	<p>аудиторних занять, є взірцевими та позитивними практиками в рамках даного критерію. Загалом ЕГ констатує повну відповідність усім підкритеріям в рамках даного критерію, а окремі підкритерії мають зразковий характер (підкритерій 6.1.) та позитивні/взірцеві практики (підкритерії 6.3 та 6.4.). Таким чином враховуючи відсутність слабких сторін та недоліків, обґрунтовано дозволяють ЕГ встановити рівень відповідності за даним критерієм – А.</p>	
<p>Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси</p>	<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.</p> <p>За критерієм 7 ЕГ не виявлено очевидних переваг (сильних сторін). Фінансові, матеріально-технічні ресурси і навчально-методичне забезпечення є вичерпним для реалізації цілей ОНП «Геоморфологія та палеогеографія». В освітньому процесі використовується сучасне обладнання, яке періодично закуповується за кошти ЗВО (підкритерій 7.1). Планується поповнення матеріально-технічного фонду за рахунок вдалої співпраці з міжнародними організаціями, наприклад USAID (Агентство США з міжнародного розвитку). Позитивними практиками є: вдале використання наявної матеріально-технічної бази в реалізації наукової компоненти ОНП, що чітко відображається в активній і якісній публікаційній активності науково-педагогічних працівників, які забезпечують реалізацію ОНП, наприклад, одна з останніх публікацій Н. П. Герасименко опублікована в журналі «Nature», що є найвисокорейтинговішим міжнародним журналом; безоплатний доступ здобувачів та НПП до всієї інфраструктури ЗВО та інформаційних ресурсів в т. ч. комп'ютерних класів з можливістю додаткового використання їх ресурсів/програмного забезпечення не лише для підготовки до занять/виконання практичних робіт, а й для додаткового самостійного удосконалення навичок володіння GIS, наукової роботи тощо (підкритерій 7.2, 7.4). Наявність широкого спектру навчально-методичної літератури (друковані, електронні форми) для всіх компонентів ОНП, в т. ч. авторства НПП, що забезпечують реалізацію ОНП, визнаних в Україні та за її межами. ЗВО підтримує та розвиває інфраструктуру (копіцентр), враховуючи інклюзивний простір для здобувачів з особливими потребами (зони рекреації тощо) (підкритерій 7.3, 7.5). Чітка, прозора і дієва процедура вирішення конфліктних ситуацій в ЗВО, що вдало реалізована на практиці документальним забезпеченням, а також діяльністю окремих структурних підрозділів, наприклад Психологічної служби КНУТШ (підкритерій 7.6).</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.</p>	<p>Дякую за рекомендації.</p>

Критерій	Звіт ЕГ	Коментар
	<p>За критерієм 7, на основі аналізу ОНП та огляду матеріально-технічної бази під час низки зустрічей, ЕГ констатує відсутність слабких сторін і суттєвих недоліків. В якості рекомендацій ЕГ пропонує в наступному навчальному році встановити вказівники зі шрифтом Брайля, тактильних смуг тощо, за наявності</p> <p>Рівень відповідності Критерію 7. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7. Освітнє середовище і матеріальні ресурси ОНП «Геоморфологія та палеогеографія» відповідають Критерію 7: фінансові та матеріально-технічні ресурси достатні для забезпечення реалізації передбачених освітньо-науковою програмою цілей і програмних результатів навчання (підкритерій 7.1); є безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до всієї інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для освітньо-наукової діяльності за даною ОНП; високий рівень навчально-методичного забезпечення освітнього процесу (підкритерій 7.1, 7.2). ЕГ констатує повну відповідність усім підкритеріям в рамках критерію 7. ЕГ встановлено рівень відповідності за критерієм 7 – В.</p>	
<p>Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми</p>	<p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8. Сильних сторін та позитивних практик не виявлено.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8. Рекомендації: Виправити друкарську помилку у ОНП щодо ВБ 3.2.2 “Палеографія антропогену” на “Палеографія голоцену” (дана помилка була виявлена під час зустрічей з НПП). Протягом 2 семестру 2023-2024 навчального року (перед захистом кваліфікаційної роботи) провести зустріч здобувачів вищої освіти даної ОНП зі роботодавцем(-цями). Це потрібно передусім для розуміння здобувачами цілей та мети ОНП за якою вони навчаються, а роботодавцеві (-цям) для розуміння можливостей здобувачів та залучення їх до роботи.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 8. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8. ОП за критерієм 8 загалом відповідає акредитаційним вимогам за рівнем В за усіма підкритеріями, інноваційна практика відсутня. Загалом критерій відповідає всім нормам, всі процедури розроблення, затвердження,</p>	<p>Дякуємо за рекомендації. Водночас звертаємо увагу на те що розуміння цілей ОНП у здобувачів сформоване практично перед вступом на цю програму, а дослідження і написання кваліфікаційної роботи, як правило, відбувається за результатами проходження виробничої практики в організаціях потенційних роботодавців.</p>

<i>Критерій</i>	<i>Звіт ЕГ</i>	<i>Коментар</i>
	моніторингу та періодичного перегляду ОП регулюються відповідно до розроблених документів, але необхідно покращити інформаційну роботу та впровадити збір документів з рекомендаціями та пропозиціями всіх учасників освітнього процесу стосовно перегляду ОП. Ці слабкі сторони однак не є суттєвими і підлягають швидкому вирішенню.	
Критерій 9. Прозорість і публічність	<p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9. В рамках даного критерію не виявлено чітко виражених сильних сторін та позитивних практик.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9. Слабкі сторони: задля відкритості та прозорості освітнього процесу рекомендуємо висвітлювати методичні рекомендації на даною ОНП на сайті кафедри/факультету/ЗВО або іншого джерела</p> <p>Рівень відповідності Критерію 9. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9. Критерії 9.1-9.3 забезпечують прозорість та публічність необхідної інформації, яка застосовується в процесі реалізації ОНП є у відкритому доступі на офіційному сайті (загальна інформація, яка описує процедури та політики, впроваджені в ЗВО, освітні програми, анкети для пропозицій та зауважень тощо). З огляду на вказане вище, ЕГ дійшла висновку, що практика реалізації усіх підкритеріїв критерію 9 відповідає рівню В.</p>	Дякуємо за рекомендації. На сайті факультету розміщені робочі програми усіх без виключення освітніх компонентів, які містять вичерпну необхідну інформацію для здобувача.